

مدیر کلینیک ناباروری مردان اربع سینا

ناباروری مردان ایرانی بالاتر از آمارهای جهانی

عضو تیم تخصصی مرکز درمان ناباروری ابن سینا،
علل ناباروری در مردان را برشمرد و شیوع ناباروری مردان در
ایران را بالاتر از آمار جهانی دانست.

دکتر ناصر امیرجنتی مدیر کلینیک ناباروری مردان ابن سینا میزان شیوع ناباروری مردان در ایران را بالاتر از آمارهای جهانی دانست و گفت: آمارهای جدید در ایران سهم علت‌های مردانه در ناباروری را ۷۰ درصد اعلام کرده‌اند که بالاتر از ۵۰ درصد اعلامی از سوی سازمان جهانی بهداشت است. البته این آمار هم شامل مواردی است که علت مردانه به‌تنهایی عامل ناباروری است، هم مواردی که به صورت مشترک، در کنار علل زنانه باعث ناباروری می‌شود.

مدیر کلینیک ناباروری مردان ابن سینا با اشاره به این آمار، یادآور شد: به‌رغم این آمارها، هنوز بعضی از آقایان نمی‌توانند بپذیرند که ممکن است مشکل باروری داشته باشند و باید برای تشخیص و درمان مراجعه کنند و همچنان خانم را مقصر ناباروری قلمداد می‌کنند. ما مواردی داشتیم که آقا به‌رغم «آزواسپرمی» یعنی نداشتن اسپرم، سه بار ازدواج کرده بود تا نشان دهد مشکل از خودش نیست.

این متخصص اورولوژی، ناباروری را یک بیماری بی‌علامت دانست و گفت: در اغلب موارد، فرد هیچ درد یا شکایتی ندارد، کارکرد جنسی طبیعی دارد، یعنی هیچ مشکلی در زناشویی ندارد و تنها زمانی متوجه وجود مشکل می‌شود که برای بارداری اقدام می‌کند. در چنین مواردی، اگر زن و شوهر پس از یک سال اقدام منظم برای بارداری، نتیجه نگرفتند هر دو با هم باید به یک مرکز درمان ناباروری معتبر مراجعه کنند.

امیرجنتی علل ناباروری مردانه را در سه دسته علل تولیدی، علل انتقالی و علل انزالی طبقه‌بندی کرد و گفت: فرایند تولید اسپرم توسط مغز و محور هیپوتالاموس-هیپوفیز هدایت می‌شود و با ترشح هورمون‌ها و انتقال آنها از طریق دستگاه گردش خون به غدد جنسی و اندام‌های تناسلی، فرایند اسپرماتوزن یا تولید سلول‌های اسپرم انجام می‌شود.

بنابراین اگر این روند دچار اختلال شود، تولید اسپرم مختل می‌شود. برای نمونه، اگر هیپوفیز به درستی عمل نکند و هورمون‌های لازم را ترشح نکند، اسپرم تولید نخواهد شد یا اگر

بیضه‌ها به دلایل مادرزادی یا اکتسابی آسیب‌دیده باشند، مثل بیضه نزول‌نکرده یا واریکوسل، تولید اسپرم دچار اختلال می‌شود.

این متخصص اورولوژی، اختلالات تولید اسپرم را شایع‌ترین علت ناباروری مردان دانست و افزود: این دسته از اختلالات یا علت مادرزادی دارند، یا علت اکتسابی. علل اکتسابی اغلب ناشی از شغل، محیط و سبک زندگی‌اند که خوشبختانه اغلب آنها قابل کنترل‌اند. مثلاً تماس مداوم با پرتوهای آسیب‌زا یا مواد شیمیایی موجود در علف‌کش‌ها و حشره‌کش‌ها می‌تواند باعث اختلال تولید اسپرم شود. در زندگی روزمره نیز عواملی مثل چاقی، استفاده بیش از حد از سونا و جکوزی، قرار دادن مداوم لپ‌تاپ روی پاها، استفاده بیش از هشت ساعت از تلفن همراه، پوشیدن لباس زیر و شلوار تنگ و مصرف دخانیات و الکل می‌توانند به‌طور موقت باعث توقف تولید اسپرم شوند. وی با اشاره به لزوم اصلاح سبک زندگی برای افزایش توان باروری گفت: اینکه می‌گوییم این عوامل به‌طور موقت باعث ناباروری می‌شوند، به این معناست که با حذف این عوامل خطرزا، ظرف سه ماه شرایط اسپرم بهبود پیدا می‌کند.

اما باید توجه داشت که این عوامل بر روی هم اثر تشدیدکننده دارند، یعنی اگر آقای هم چاق باشد، هم شغلش رانندگی باشد، هم دخانیات مصرف کند، این فاکتورها یکدیگر را تشدید می‌کنند و شرایط سخت‌تر می‌شود.

مدیر کلینیک مردان مرکز درمان ناباروری ابن سینا، انتخاب یک مرکز معتبر و جامع را نخستین و مهم‌ترین قدم در مسیر تشخیص و درمان ناباروری دانست و توضیح داد: اگر زوجی با مشکل ناباروری مواجه شدند، اول باید یک مرکز خوب را برای درمان انتخاب کنند؛ یعنی مرکزی که همه امکانات و تخصص‌های لازم برای تشخیص و درمان ناباروری را داشته باشد. زیرا تشخیص و درمان ناباروری فقط در حیطه یک تخصص نیست.

برای مثال، یک متخصص زنان یا یک متخصص مردان به‌تنهایی نمی‌تواند به این کار بپردازد، زیرا هم آقا و هم خانم باید همراه هم بررسی شوند. همچنین مهم است که آن مرکز همه امکانات تشخیصی و درمانی لازم را داشته باشد و لازم نباشد زوجین برای انجام آزمایش یا سونوگرافی مدام در حال رفت‌وآمد باشند و حتی بتوانند جراحی‌های سرپایی را در همان‌جا انجام دهند.

این متخصص اورولوژی خاطر نشان کرد که آزمایش‌های اختصاصی

ناباروری باید حتماً در مراکز درمان ناباروری انجام شود و افزودن آزمایش اسپرم یا اسپرموگرامی که در آزمایشگاه‌های عمومی انجام می‌شود، برای ما اعتبار تشخیصی ندارد. این آزمایش حتماً باید در یک مرکز معتبر درمان ناباروری و با استانداردهای دقیق و به‌روز انجام شود. لازم است یادآوری کنم که این آزمایش فقط برای بررسی توان باروری آقایان است و نمی‌توان با یک آزمایش اسپرم، احتمال بروز مشکلات ژنتیکی در جنین یا جنسیت جنین و مانند اینها را پیشگویی کرد.

وی درباره روند درمان ناباروری گفت:

لازم است درمان ناباروری به‌صورت تیمی انجام شود. ما در مرکز ابن‌سینا کلینیک مردان و زنان را در کنار هم داریم و افزون بر اینها، متخصصان دیگر رشته‌های مرتبط مانند عفونی، غدد، ژنتیک و داخلی هم در مرکز حضور دارند. همه ما به اطلاعات پرونده بیماران که به صورت نظام‌مند ثبت و نگهداری می‌شوند دسترسی داریم و این باعث می‌شود تا با همفکری و در نظر گرفتن همه عوامل، بتوانیم به یک تصمیم درمانی مؤثر و مقرون به صرفه برای بیمار برسیم و لازم نباشد برای همه مراجعان آی وی اف یا میکرواینجکشن تجویز کنیم. مدیر کلینیک ناباروری مردان ابن‌سینا با اشاره به دو گروه درمان دارویی و درمان جراحی برای ناباروری با علل مردانه، توضیح داد: در مواردی که علل عفونی یا هورمونی یا اختلالات عملکرد جنسی در میان باشند، ما از داروهای اختصاصی استفاده می‌کنیم. برای نمونه، اگر تشخیص عفونت قطعی شود، ما آنتی‌بیوتیک مناسب را تجویز می‌کنیم و یا اگر اختلال سطوح هورمونی تشخیص داده شود، هورمون‌درمانی انجام می‌دهیم. در مواردی هم تجویز دارو برای درمان اتیولوژیک یا علتی نیست و برای افزایش احتمال موفقیت میکرواینجکشن یا تقویت قدرت باروری از دارودرمانی تجربی استفاده می‌کنیم؛ یعنی از مکمل‌های هورمونی یا ویتامین‌ها. درمان جراحی را هم می‌توان در دو گروه طبقه‌بندی کرد. یا جراحی برای رفع علت ناباروری انجام می‌شود، مثل جراحی واریکوسل یا برای یافتن اسپرم در بیضه‌ها، مثل جراحی میکروتسه. وی با اشاره به شیوع واریکوسل در مردان یادآور شد: اگرچه واریکوسل جزو علل شایع ناباروری مردان است، اما واریکوسل

درجه‌بندی

دارد و همه

موارد آن نیاز به

جراحی ندارند. اگر واریکوسل

بالینی باشد، یعنی پزشک در معاینه متوجه آن شود، نتیجه آزمایش اسپرم آقا هم نرمال نباشد و مشکل ناباروری هم داشته باشد، ما جراحی واریکوسل را پیشنهاد می‌کنیم.

اما نباید از این جراحی انتظار معجزه داشت. اگر علل دیگری در ناباروری دخیل نباشند، جراحی واریکوسل در حدود ۴۰ تا ۴۵ درصد موارد به بارداری طبیعی منجر می‌شود و در حدود ۷۰ درصد موارد باعث بهبود کیفیت سلول اسپرم می‌شود.

بنابر اعلام روابط عمومی مرکز درمان ناباروری ابن‌سینا، وی که در یک برنامه تلویزیونی صحبت می‌کرد در پایان خاطر نشان کرد: خوردن یا نخوردن یک ماده غذایی خاص و توصیه‌هایی از این قبیل، نمی‌تواند به بهبود وضعیت باروری کمک کند، زیرا عوامل متعددی بر قدرت باروری اثرگذارند.

بنابراین برای افزایش توان باروری باید تغذیه و سبک زندگی خود را به‌طور کلی اصلاح کنیم. پیروی از یک برنامه غذایی متعادل، متناسب و منظم که حاوی همه گروه‌های اصلی و ریزمغذی‌ها باشد، پرهیز از خوردن غذاهای آماده، فست‌فودها، تنقلات و انواع نوشابه‌های حاوی مواد مصنوعی و نگهدارنده، مصرف نکردن دخانیات و نوشیدنی‌های الکلی و داشتن تحرک کافی می‌تواند وضعیت اسپرم را تا حد زیادی بهبود دهد.